

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Letna naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v četrtek, 22. oktobra 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 121.

Dr. A. Gosar:

Za pomirjenje na denarnem trgu

Razburjenje, ki je zavladalo po nesreči, ki se je pripetila angleškemu funtu, tudi na našem domačem denarnem trgu, se je v glavnem poleglo. Zato pa je sedaj čas, da mislimo na to, kako bi preprečili nove take pretresljive in prav posebe še, kako bi omogočili, da bi se čim prej popravila škoda, ki jo je naše gospodarstvo utrpelo zaradi neosnovanega dviganja vlog v denarnih zavodih.

Kolikor morem soditi, je nervoznost, ki se je polotila ljudi, da so na vrat na nos hiteli dvigati svoje vloge, izvirala predvsem iz dveh razlogov.

Nekateri so se zbal, da bo država hranilne vloge zasegla ter jih porabila v pokritje svojih stroškov. (Tako vsaj posnemam iz urad. komunikacije Dravske banovine.) Psihološko je to tudi precej razumljivo. Ljudem so pač še vse preveč živo v spominu zloglasna avstrijska vojna posojila. Zato ni nič čudnega, ako so nepremišljeno nasedali tudi najbolj gorostasnim govornikom, ki so jih zasejali med nje razni tuji, državni sovražni elementi. Kljub temu pa sodim, da je razmeroma malo takih, ki je bila zanje odločilna vprava bojazen. Večina ljudi ve, da ima država danes, kljub vsem finančnim težavam — in kje teh težav nimajo! — vendar še obilo možnosti, da zbere potrebna sredstva na drug način, in ji resnično ni treba, da bi s takimi ukrepi ubijala svoj kredit doma in v tujini.

Na drugi strani pa so ljudje hiteli dvigati svoj denar iz bojazni pred devalvacijo dinarja. Strah, da bo dinar izgubil na kupni moči nasproti tujim valutam, je brez dvoma bolj splošen in zaradi tega tudi bolj nevaren. Iz tega strahu hite brezglavo dvigati svoj denar tudi ljudje, ki so dovolj pametni, da na možnost konfiskacije vlog niti ne mislijo ne. Drugi zopet nočejo prav iz tega razloga svojih prihrankov nič več nalagati, marveč jih raje kakorkoli investirajo, ali pa jih celo kar enostavno in brez prave potrebe trošijo.

Golo zatiranje, da ni za dinar nikake nevarnosti, je nasproti temu skoro brez vpliva in brez moči. Zakaj zgledi iz drugih držav imajo v tem pogledu preveliko prepričevalno moč. Tu treba storiti nekaj več, da se ljudem povrne omajano zaupanje. Najizdatnejše sredstvo za to pa je, ako ukrenemo, da se tistim, ki imajo denar naložen, ne bo treba bati za njihove vloge, tudi če bi se dinarju res kaj pripetilo. Potem bodo tisti, ki so svoje vloge brez potrebe dvignili, ta denar znova naložili, in — kar je še važnejše — potem bodo ljudje zopet hranili ter tako množili sredstva, ki so nam v gospodarskem življenju neobhodno potrebna. Posledica tega pa bo, da bo dinar res ostal trden.

Vprašanje je le, kako to doseči, in ali je kaj takega vobče možno?

V resnici je ta stvar bolj preprosta, nego bi se utegnili na prvi pogled zdediti. Gre namreč samo za to, da **zavržemo dosedanje pravno načelo, po katerem se denarne obveznosti plačujejo v nominalnem iznosu državnega denarja brez ozira na njegovo vrednost.** Namesto tega treba določiti, da se imajo denarne obveznosti vseh vrst plačevati v iznosu, ki odgovarja vsakokratnemu kurzu denarja/nasproti zlatu.

Dokler se vrednost oziroma kupna moč denarja bistveno ne izpremeni, je

to seveda popolnoma vseeno. Drugače pa je to, kadar denar izgubi svojo stalno vrednost, bodisi da znatno pade ali pa zraste. Zakaj v takem primeru je eden, ali upnik ali pa dolжник nujno oškodovan, drugi pa neopravičeno pridobi. Najbolj drastično se je to videlo proti koncu vojne in po nji, ko so premnogi odplačali svoje, često tudi popolnoma osiromašele upnike s par ničvrednimi bankovci. Upanje, da se utegnemo to ponoviti, zadržuje danes dolžnike, da nočejo več plačevati svojih obveznosti, tudi če bi to mogli storiti. Na drugi strani pa brani strah pred tem tistim, ki imajo denar, da ga nočejo nalagati, marveč ga skušajo, kolikor imajo še naloženega, čim prej dvigniti. Tako se kažejo slabe posledice načela, po katerem se denarne obveznosti plačujejo vedno le v nominalnem iznosu, že sedaj, ko je dinar v resnici stabilen, in se le nekateri boje, da bi utegnil pasti.

Seveda, dokler denar še ni igral v gospodarskem življenju take vloge, kot jo igra danes, se krivičnost tega načela ni tako živo občutila. Prej so bili v slučaju devalvacije oškodovani predvsem le razmeroma redki premožnejši ljudje, ki so denar za visoke obresti drugim posojali. Večina pa pri tem vobče ni bila, vsaj ne občutnejše, prizadeta. Kljub temu so n. pr. v Avstriji, ko so z znanim »finančnim patentom« z dne 20. februarja leta 1811, prejšnje, vsled inflacije razvrednotene novčanice (Bankzettel) razveljavili na eno petino nominala, določili, da se imajo denarne obveznosti, ki so nastale pred l. 1799 (torej še v dobri valuti), plačati v petkratnem iznosu. To se pravi, kdor si je pred l. 1799 izposodil 1000 gl., je moral sedaj vrniti 5000, kar je nekako odgovarjalo vrednosti izposojene vsote.

Danes pa je ta stvar še vse drugačna. Danes ne posojajo denarja samo razni vaški oderuhi, marveč delajo to, s tem, ker nosijo svoje prihranke v hranilnice, tudi množice siromašnih ljudi. Poleg tega se danes potom raznih javnopravnih in zasebnih zavarovanj zbirajo in nalagajo neštevilni drobni zneski mnogokrat vprav najsiromašnejših slojev, n. pr. delavcev in nameščencev.

Devalvacija denarja in s tem razvrednotenje hranilnih vlog in zavarovalnih rent je že za časa vojne prizadela na tisoče in tisoče malih, siromašnih ljudi. Danes pa bi bile posledice slehernega, količkaj večjega razvrednotenja denarja še veliko hujše. Kajti število ljudi, ki bi bili pri tem prizadeti, je po vojni silno narastlo.

Zaradi tega celo to vprašanje ni tako nedolžno, kot si predstavljajo tisti, ki se morda že veselijo, kako bodo svoje dolgove poplačali s par koščki papirja. Če bi pri tem izgubili samo bogataši, in bi pridobili res najpotrebnejši, potem bi si človek morda še želel, da bi se ta proces ponovil vsaj vsakih trideset let, ter bi se na ta način v vsaki generaciji enkrat izvršilo nekako izravnanje premoženja. Toda stvar ima, kako vidimo, mnogo bolj resne posledice. Koliko manj nezakriviljenega siromaštva in koliko manj nezasluzenega bogastva bi nastalo med vojno in po nji, da niso do konca pustili v veljavi določbo, da se denarne obveznosti plačujejo v nominalnem iznosu, ne glede na kupno moč denarja! Ako bi takrat pravočasno predvideli valorizacijo denarnih obveznosti, bi odpadel dobršen del vse gospodarske revolucije, ki jo je vojna povzročila.

Toda vsega tega nam danes zapraviti ni treba spominjati. Kajti za to, da bi se kaj takega ponovilo, ni danes

(Konec na 2. strani.)

Davki za hiše podeželskih trgovcev in obrtnikov

(Dopis iz blejskega kota.)

Kmetijski stan je pri nas res v težkem položaju. Kmetijski pridelki nimajo prave cene. Kljub nizki ceni pa se še vedno težko prodajajo. Vlada uvideva težave kmečkega stanu in mu pomaga kjerkoli mu le more. Tudi v davčni zakonodaji uživajo kmetijski sloji gotove ugodnosti. Ugodnosti obstoje v tem, da se je zemljiški davek znižal za 2% in da se pri katasterskem čistem donosu do 1000 Din ne pobira dopolnilni davek. Poleg tega so pa kmetovalci oproščeni tudi hišnega davka za zgradbe, katere porabljajo po vaseh in selskih občinah za prebivanje. To ugodnost pa uživajo izključno samo kmetovalci, to je oni, ki sami ali s svojo družino obdelujejo svojo ali v zakup vzeto zemljo, odnosno oni, ki zaposlujejo posle in dninarje, pa tudi sami sodelujejo pri obdelovanju. Nikdar pa ne more uživati za svojo hišo davčne prostosti oseba, ki se bavi trajno s trgovino, industrijo ali obrtom. Mali trgovec in mali obrtnik na deželi mora torej plačevati hišni davek ne glede na to, da sam obdeluje zemljo, kolikor jo ima, da je torej ravno toliko kmetovalec, kolikor oni, ki ima istotoliko zemlje, kakor on, pa nima kupčije ali obrta. Pri tem se prav nič ne ozira na to, da morata mali trgovec in mali obrtnik, kakršnih je pri nas na deželi na tisoče, plačevati od svojega obrata itak razmeroma visoko pridobnino.

Ravno te dni občutimo mali trgovci na deželi to ostrino najbolj, ko vlagamo prijave za zgradarino za prihodnje leto. Za svojo hišo, ki ima 3 sobe, plačam preko 300 Din davka, moj sosed, ki je samo kmetovalec in ima večjo hišo, pa tudi večje posestvo nego jaz, pa ne plača za hišo ničesar, dasi so njegove pridobitne prilike ugodnejše nego moje in sva oba kmeta in oba sama obdelujeva svoje posestvo.

V manifestu vlade sem bral, da bo prihodnja narodna skupščina preuredila tudi davke. Prepričan sem, da bo morala ob tej priliki preurediti tudi vprašanje hišnega davka na deželi, ker vendar ne gre, da bi se nas male trgovce in obrtnike na deželi stavilo v isto vrsto z veleposesniki, to je posestniki zemljišč, katerih skupni katasterski čist dohodek presega 50.000 Din. Ako so vsi posestniki zemljišč, ki nimajo na leto preko 50.000 Din stalno ocenjenih dohodkov iz svojega zemljišča, oproščeni hišnega davka, potem pristojna enaka prostost tudi nam malim trgovcem in obrtnikom na deželi, ki nismo v ugodnejšem položaju nego so kmetovalci, ker delimo njihovo usodo, dobre in slabe čase, pa je zadnjih več nego dobrih.

Mislím, da ni preuranjeno, da na potrebo take preureditve že sedaj opozorim merodajne kroge.

Nekateri potniki so neukrotljivi

Kljub še tako strogim predpisom najdemo še mnogo zlasti inozemskih potnikov, kateri nočejo spoštovati obstoječih predpisov. Potujejo po vsej deželi, od hiše do hiše, povsod kjer le sluti, da je še kaj naivnih ljudi, ki jim bodo nasledili. Pred dnevi je ljubljanska policija zalotila celo potnika, ki je imel v hotelu zalogo klobukov, katere je detajlno prodajal, dasi je prav gotovo dobro vedel, da potnik ne sme nikdar nositi s seboj blaga, ampak le blagovne vzorce. Naravno, da so policijski organi tudi v tem primeru napravili svojo dolžnost. Upamo, da dotični ne bo več detajliral s klobuki, pa če mu bo njegova tvrdka ponudila še tako visoko provizijo. Prej ali slej pride vsak na vrsto. Da pa pridejo taki kršitelji zakonov čimprej vsi na vrsto, je potrebno, da stori vsak trgovec svojo dolžnost in da take ljudi, čim izve za njih nedopustno barantanje, takoj prijavi varnostnim organom. Ako napravi vsak svojo dolžnost, bo tudi v tem oziru prav kmalu vse v redu.

Terjatve na Madjarskem

Trgovina in industrija v naši banovini, ki je imela posebno na področju bivše mariborske oblasti živahne trgovske stike z Madjarsko, je z uveljavljenjem strogih deviznih omejitev na Madjarskem prišla v težaven položaj, ker ne more realizirati svojih tamošnjih terjatev. Zbornica za TOI v Ljubljani je opozorila na težave ministrstva trgovine in industrije, ki je odredilo popis terjatev naših državljanov na Ogrskem. Po naših informacijah proučuje ministrstvo način, kako bi se v formi nekakega klearinga omogočilo likvidacijo gornjih terjatev in trgovanje s ploho z državami, ki so uveljavile devizne omejitve.

Trihinoskopski pregled mesa, namenjenega za izvoz

V eni zadnjih številčk smo poročali o težavah, ki nastajajo našemu izvozu mesa itd. s tem, da se od naše strani vse take pošiljke trihinoskopsko pregledajo, dasi država, v katero se uvažava, takega pregleda niti ne zahteva. Zbornična akcija za olajšanje teh težav je toliko napredovala, da je dobila Zbornica od merodajne strani zagotovilo, da se to vprašanje v doglednem času zadovoljivo uredi. O definitivni ureditvi, na katero, upamo, da ne bo treba več dolgo čakati, bomo svoj čas podrobno poročali.

Glej v vsaki številki »Trgovskega lista« »Ponudbe in povpraševanja«, ki nudijo ugodne kupčijske priložnosti. Zato jih vsi, zlasti podeželski trgovci, morajo čitati!

Fakturiranje v zlatu

Zveza nemških trgovcev je predlagala kartelnemu sodišču, da zapre vse one obratovalnice, ki fakturirajo v zlatu ali devizah. Zveza zahteva, da naj velja za celotno gospodarstvo fakturiranje v markah kot izključni računski edinici. Nadalje izjavlja Zveza, da obžaluje, da vlada še ni zakonito prepovedala fakturiranja v zlatu ali devizah. Ako se to ne zgodi, se bo v gospodarstvu splošno vkoreninilo fakturiranje v zlatu, da se bodo poleg računov izplačevale tudi plače in mezde po zlati pariteti.

Zadnja pot Saše Kneza.

Včeraj popoldne je bil pogreb zemskih ostankov našega prijatelja, veletrgovca g. Saše Kneza. Kako priljubljen je bil pokojnik v vseh slojih, je najbolj vzgledno pričal žalni sprevod, ki se je premikal v dolgi nepregledni vrsti od ljubljanskega glavnega kolodvora proti Sv. Križu. Svoje sožalje nad izgubo prerano umrlega so hoteli z udeležbo na njegovi zadnji poti pokazati prav vsi sloji. Videli smo poleg težko prizadete družine in sorodnikov pokojnika med mnogimi drugimi komandanta dravske divizije generala g. Iliča, pomočnika bana g. dr. Pirkmajerja, predsednika Zbornice za TOI g. Jelačina s tajnikom g. dr. Plessom, predsednika velesejma g. Bonača, predsednika Zveze trgovskih gremijev g. Kavčiča, predsednika Slov. trgovskega društva Merkur g. dr. Windischerja, načelnika ljubljanskega gremija g. Gregora z gremijalnimi odborniki, predsednika Društva bančnih zavodov g. dr. Slokarja in predstavnike vseh naših denarnih zavodov, župana ljubljanskega g. dr. Puca, zastopnike Društva industrijev in veletrgovcev, celokupen konzularni zbor, klub Rotarijev z vsemi člani, ministra v p. g. Hribarja in še mnogo drugih. Na pogrebu je bilo zlasti mnogo trgovcev, obrtnikov in industrijev iz Ljubljane, pa tudi iz dežele, ki so hoteli izkazati pokojnemu zadnjo čast.

Sprevod je impozanten. Pomikal se je proti pokopališču pod težkim dojemom velike izgube, katero smo utrpeli s smrtjo našega dobrega prijatelja Saše.

Blagopokojnik je, kakor smo že v zadnji številki omenili, sodeloval tudi v društvu industrijev in veletrgovcev v Ljubljani, v katerem se je jako intenzivno udeleževal. Društvo nam piše, da je z gosp. Sašo Knezom izgubila društvena Sekcija kisarnarjev svojega agilnega predsednika, ki je sekcijski predsedoval od njene ustanovitve. Kot mož širokega obzorja in veščak v gospodarskih vprašanjih je z njemu lastno taktnostjo in spretnostjo načeloval sekcijski, vodil stalno njene seje ter neumorno deloval v procvit kisarniške obrti, ki ima baš njemu zahvaliti za marsikak uspeh. Pokojnik je bil konciljanten mož plemenitega značaja, ki ni poznal socialnih razlik in bil enako ljubezven in prijazen napram podrejenim kot napram njemu enakim, vedno pripravljen nuditi pomoč vsakomur.

Društvo industrijev in veletrgovcev bo blagopokojnika ohranilo trajno v hvaležnem spominu.

Fotoaparate, očala, daljnoglede, ure in zlatino, kupite najbolje pri tvrdki Fr. P. Zajec, optik in urar, Ljubljana, Stari trg 9.

Carinski kurzi z zlato pariteto.

- Bolgarija: 1 zl. lev = 27 pap. levov (za gotovo blago le 20, oz. 15 pap. levov).
- Estonija: 1 zl. frank = 0'75 est. krone.
- Grčija: 1 zl. drahma = 15 pap. drahem.
- Italija: 1 zl. lira = 3'67 pap. lir.
- Jugoslavija: 1 zl. Din = 11 pap. Din.
- Avstrija: 1 zl. krona = 1'44 šil.
- Spanija: 1 zl. peseta = 2'1349 pap. peset (velja za zadnjih 10 dni septembra).
- Madžarska: 1 zlata krona = 14.500 pap. kron = 1'16 pengö.

Sovjetsko-francoska pogajanja

Kakor poročajo časopisi so naletela sovjetsko-francoska pogajanja na težkoče. Sovjeti so namreč zahtevali, naj bi Francija kreditirala njih naročila v Franciji, kar pa je le-ta odbila. Pač pa je Francija stavila predlog, naj bi se osnovala močna finančna družba, ki bi skrbelo za izravnanje sovjetskih plačil v Franciji in obratno. Kupnina za ruski petrolej bi služila za plačilo sovjetskih naročil pri francoski industriji. Na tej podlagi se pogajanja nadaljujejo.

Iz naših organizacij

Kontrolne knjige za prodajo moke v tuzemstvu po čl. 7 zakona žitnega režima dobijo člani Sreskega gremija trgovcev v tajništvu. — Načelstvo.

Izvoz orehov v Ameriko

Amerika je zelo dober trg za orehe; sama producira le nezadostne množine orehov, ker je njih produkcija vezana na gotov klima. Tako mora Amerika večino svojih potreb kriti z uvozom iz drugih držav, med katerimi je omeniti v prvi vrsti Francijo, Italijo, Kanado, Kitajsko in Romunijo. Od vseh uvoženih orehov odpaade približno 70% na jedra.

Amerika pa stavi in inozemske produkte gotove zahteve, katere mora vsak izvoznik izpolniti, ako hoče najti primerne kupca. Predvsem se zahteva, da so orehi sortirani po barvi (bele ali krem barve), da so sortirani po velikosti ter da so numerirani, t. j. da se jedra dajo na rešeta raznih odprtih, ki potem prepuščajo orehe raznih velikosti in z ozirom na to numerirajo (v 1 kg mora n. pr. biti 560—800 jederc). Čim več jederc se nahaja v 1 kg, tem višjo ceno imajo. Za jedra, ki se zdrobe ob priliki transporta, se daje 5—8% popusta. Dalje morajo biti polovična jedra cela in ne zlomljena ter jih je treba pakirati v lesenih zabojčkih pa 25 kg.

Orehi se dele v dvoje vrst: bele in harlekine. Ti poslednji so temnejše barve ter jih ni mogoče uporabljati za garniranje slaščic. Razlika v ceni je za 6—7 centov za funt v korist belim. Zlomljena jedra se plačujejo 10 centov za funt ceneje.

Sicer pa opravlja vso trgovino z orehi v Ameriki družba »The Dried Fruit Association of New York (Njujorška družba za suho sadje). Ta družba je izdala tudi poseben pravilnik glede trgovine s suhim sadjem — »Standard« imenovan — katerega interesi lahko dobe pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu.

Vsa plačila se izvršujejo z dvema kreditnima pismoma v roku 90 dni. Prvo se glasi na 85% kupnine, drugo na 15%, ki se pa izplača le, če je bilo med tem dobavljeno blago odobreno. Za eventualne spore fungira posebno razsodišče gori omenjene družbe.

Kakor izgleda, bi naši producenti in trgovci z orehi lahko našli v Ameriki dober trg, zlasti še ker ameriške družbe same nudijo pomoč solidnim firmam, seveda bi mi morali v tem primeru prilagoditi naše blago vsem zahtevam ameriških uvoznikov. Ker se nahajamo pred sezono, ki traja od januarja do maja, bi bilo dobro, če bi interesi podvzeli potrebne korake.

RO-LEX
knjigovodstvo
VSAK DAN BILANCA
„KARTOTEKA“ d. z. o. z.
Ljubljana, Šelenburgova 6/I
Telefon štev. 33-38

Ljubljanska borza

Tečaj 21. oktobra 1931.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2276'53	2283'37
Berlin 100 M	—	—
Bruselj 100 belg.	786'49	788'85
Budimpešta 100 pengö	—	—
Curij 100 fr.	1098'45	1101'75
Dunaj 100 šilingov	—	—
London 1 funt	217'37	224'87
Newyork 100 dolarjev	5591'01	5608'01
Pariz 100 fr.	220'85	221'31
Praga 100 kron	165'86	166'36
Stockholm 100 šved. kr.	—	—
Trst 100 lir	287'97	292'97

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo opozarja vse poslovne kroge, ki pošiljajo blago v Hercegovino in Južno Dalmacijo po železnici, da mora glasom odloka Generalne direkcije železniška uprava računati počenši s 1. novembrom t. l. vozne cene za relacijo preko Raštelice in Bradine (Ivan-predor) na osnovi oddaljenosti, ki so objavljene v Daljinarju od 1. januarja 1931. Dosedanje vozne cene za relacijo južno od stanice Raštelica se torej znižajo za oddaljenost 9 km.

Terjatve naših državljanov napram madžarskim tvrdkam

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani poziva vnovič vse interese, da ji takoj prijavijo svoje terjatve na Madžarskem, katerih ne morejo izterjati radi tamošnjih deviznih omejitev. V prijavah naj se izkaže iznos računa, ime in naslov dolžnika in posel, iz katerega izvira terjatve.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

Tendenca izvzemši Londona stalna — Promet Din 12.475.516'76

Zbog postopne učvrstitve skoro vseh deviznih tečajev je v minulem tednu zavlada na tukajšnji borzi znatnejša rezerviranost pri deviznih kupčijah in je celotendenski promet znašal komaj dvanajstino milijona dinarjev napram 23'200 milij. Din v predzadnjem tednu.

Dočim je gros zaključkov v predzadnjem tednu omogočila predvsem privatna ponudba, je bilo tokrat komaj za eno tretjino zaključkov v privatnem blagu in nad dve tretjini v intervencijem blagu. V tem so prevladovali Newyork (2'985 milij. Din), Curij (2'673 milij. Din) in deloma Praga (1'953 milijonov dinarjev), znatno manj je pa bilo Londona (644 tisoč Din) ter malenkost Pariza in Italije. V privatnem blagu so prevladovali zaključki v Italiji, katere je bilo nabavljeno za približno en milijon sedemstotisoč Din.

Iz naslednjih prometnih števil: 12. oktobra Din 2.417.716'23 Curij-Newyork 13. oktobra Din 2.566.482'27 Curij-Praga 14. oktobra Din 3.085.750'02 Newyork-Praga 15. oktobra Din 1.632.206'69 Curij-Praga 16. oktobra Din 2.773.361'55 Praga-Curij je razvidno, da je zaključil sredin borzni sestanek z največjim, petkov pa z najmanjšim dnevnim deviznim prometom in da so na posameznih borznih dnevih prevladovali zaključki zlasti v devizi Curij, Newyork, Praga.

Skupni promet v posameznih devizah, dosežen tekem pretečenega tedna, je bil v primeri s predzadnjim tednom (številke v oklepajih) sledeči (vse v milijonih dinarjev): Newyork 3'430 (4'859), Curij 3'250 (4'047), Praga 2'229 (2'513), Trst 1'714 (4'799), London 0'731 (3'706), Pariz 0'481 (0'715), Berlin 0'384 (1'449), Dunaj 0'200 (1'080), Bruselj 0'028 (0'013), Budimpešta 0'019 (0), Stockholm 0'008 (0'015) in končno Amsterdam 0 (0'004).

V devizni tečajnici prejšnjega tedna je opaziti le neznatnejše tečajno fluktuiranje pri Amsterdamu, Trstu in deloma pri Bruslju, medtem ko sta bili devizi Curij in Praga na vseh borznih sestankih pretečenega tedna trgovani ob nespremenjenih tečajih in sicer Curij na bazi 1098'45 za denar, 1101'75 za blago, Praga pa na bazi 165'86 za denar in 166'36 za blago. Edini London je od ponedeljka na petek nekoliko popustil. Radi lažjega pregleda in ugotovitve tekom zadnjega tedna dosežene tečajne razlike navajamo notice deviz od 12. in 16. t. m.

	Dne 12. oktobra 1931 denar blago	
Amsterdam	2268'28	2275'12
Berlin	ni beležil	—
Bruselj	784'84	787'20
Budimpešta	ni beležila	—
Curij	1098'45	1101'75
Dunaj	ni beležil	—
London	214'06	221'56
Newyork ček	5585'50	5602'50
Newyork kabel	5596'50	5613'50
Pariz	220'24	220'90
Praga	165'86	166'36
Trst	286'32	292'32

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
več vrst žganja, moko ter deželne pridelke — kakor tudi raznovrstno rudninsko vodo
Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom
Telefon 26-66

Dne 16. oktobra 1931

	denar	blago
Amsterdam	2273'78	2280'62
Berlin	ni beležil	—
Bruselj	788'14	790'50
Budimpešta	ni beležila	—
Curij	1098'45	1101'75
Dunaj	ni beležil	—
London	213'51	221'01
Newyork ček	5591'01	5608'01
Newyork kabel	—	—
Pariz	220'68	221'34
Praga	165'86	166'36
Trst	287'42	293'42

Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče.

Tendenca nestalna. — Promet srednji.

Ljubljanska kreditna banka je bila skozi ves minoli teden zaključevana po 115 dinarjev, Vevče pa 12. in 13. t. m. po Din 120—, sicer pa po Din 115—. Praštediona je bila 13. t. m. nudena po 950— in 15. t. m. pa po 900— Din.

Vsi ostali efekti so notirali na Ljubljanski borzi ob nespremenjenih tečajih. Za Blair pa so bile notice sledeče: dne 12. t. m. 60—, 13. t. m. 62— za 8%, na ostale borzne dneve po 61— in za 7% 56— 12. t. m., 58— 13. t. m. ter po 57— na ostalih borznih sestankih.

Lesno tržišče.

Tendenca še vedno slaba.

Vse, kar se more trditi o situaciji na lesnem trgu, je to, da lesna kupčija še vedno ni oživela. Producenti so prenehali z izdelavo na zalogi in sprejemajo le naročila, ki se takoj izvršijo. Stare zaloge se le počasi izčrpavajo. Na novo se izdelujejo le trami, pa tudi to v veliko manjši meri kot pretečeno leto; temu je vzrok slab odjem, nizke cene in že zelo občutno pomanjkanje gotovine. Drva se producirajo posebno po malih producentih, da se pač izpolni delo v producentih, da se pač izpolni delo v gozdovih. Kupčija v drvah ni živahna, ker se cene še niso popravile. Večja pa je produkcija v oglju.

V trdem lesu se zaključili le tu pa tam kak vagon v parjeni bukovini, v lipovih plohih I., II. kvalitete ter v hrastovih plohih za izdelavo vagonov.

Povpraševanja:

1 vagon parjene bukovine, neobrobiljene, samo Ia kvalitete, debeline 40, 50, 60 mm, večinoma 50 mm. — Cena franko meja.

15 m³ jelovih desk 18 mm III., 4 m medija 25 cm; 5 m³ mecesnovih desk 30 mm III., 4 m; 5 m³ mecesnovih desk 35 mm III., 4 in po možnosti nekaj 5 m; 5 m³ mecesnovih desk 40 mm III., 4 m. Franko meja Postojna tranzit.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snai ob-
leke, klobuke itd.
Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo
tovarna JOS. REICH.

Padec funta in cene na svetovnem trgu

Takoj po padcu funta so se razširile vesti, da so cene blagu v Angliji poskočile ter da so nekatere tvornice povečale svojo produkcijo. Skoro ni dvoma, da so cene blagu v Angliji res poskočile, toda to samo cene, izražene v papirnatih funtih in nikakor ne v zlatih. Gotovo je, da če vrednost denarja pada, da cene blagu rastejo; ta porast je torej le relativen. O pravem porastu je mogoče govoriti le tedaj, če cene napram zlatu rastejo, kateri primer pa nastopi le tedaj, če se poveča povpraševanje ali zmanjša ponudba.

Ako pa pogledamo cene blagu na svetovnih trgih tekom zadnjega meseca dni, tedaj vidimo, da te ne samo, da niso porastle, da celo padle so, kar nam jasno kažejo sledeči podatki z ameriškega trga:

	17. sept.	1. okt.	cen.
baker	7-12	7-	>
jeklo	25-05	23-12	>
srebro	27-5/8	28-	>
žito	51-	47-25	>
koruza	38-50	35-25	>
sladkor	1-31	1-39	>
kava	7-47	6-92	>
kakav	4-42	4-30	>
bombaž	6-65	5-80	>
svila	2-36	2-28	>

Vidimo torej, da so cene padle, zlasti

pri tem cene pšenici, ki se je v Chicagu prodajala po 45 centov, tako da jo je farmar moral prodajati po 32 centov; tako nizka cena pšenici še ni zabeležena. Vzroke temu je pač iskati v splošnih vzrokih, o katerih se danes lahko razpravlja, ovržena pa je s tem domneva, da bi padec funta povzročil porast cen blagu.

Dobava-prodaja

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 27. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 150 m telefonskega kabla in 24 komadov akumulatorskih celic. — Strupni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 29. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 3900 kg pločevine. — (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). — Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 26. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 60.000 kg portland-cementa; do 31. oktobra t. l. pa glede dobave nosilnih kolot in spojki za jamsko žičarno. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 26. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 1200 kg vulkan olja, 200

kv. metrov ruberoid-strešne lepenke in 100 kg lepila Ruberoid; do 28. oktobra t. l. glede dobave 1500 kg koruznega zdroba, 15.000 kg pšenične moke; do 2. novembra t. l. pa glede dobave 500 metrov vodovodnih cevi. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 29. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 600 m cevi. — Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 29. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 600 kg masti za jamske vozičke, 1500 kg čiste svinjske masti, 1000 kg namiznega olja, 10 tisoč kilogramov karbida, 500 kg bencina in 300 kg petroleja. — Dne 2. novembra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu ofertalna licitacija glede dobave pisarniškega materiala. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 28. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 1 ventila, 5 komadov nosilcev, 300 škatelj kreme za čevlje in 300 zavrtkov Persila. — Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 29. oktobra t. l. ponudbe glede dobave mizarskega orodja. — Direkcija državne železarne Vares sprejema do 4. novembra t. l. ponudbe glede dobave 2500 komadov hrastovih pra-

gov, 150 plošč črne železne pločevine in 1 stroja za izdelovanje ledu. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Oddaja popravila dimnikov in peči v pekarni se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 3. novembra t. l. pri inženjerskem oddelku Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku).

Trzna poročila

MARIBORSKO SEJMSKO POROČILO.

Na svinjski sejem dne 16. oktobra je bilo pripeljanih 340 svinj; cene so bile sledeče:

Mladi prašiči, 5-6 tednov stari, komad Din 40-75, 7-9 tednov stari 80 do 100, 3-4 mesece stari 150-250, 5 do 7 mesecev stari 300-400, 8-10 mesecev stari 450-500, 1 leto stari 580 do 900; 1 kg žive teže 7-8, 1 kg mrtve teže 9-10.

Prodanih je bilo 154 svinj.

RAZGLAS.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razglasa po členu 11. naredbe gospoda ministra za trgovino in industrijo z dne 27. junija 1928, št. 14402/III., o legitimiranju trgovcev, industrijcev, obrtnikov in njih potnikov, kadar zbirajo naročila, in o izdajanju legitimacij za trgovinske potnike (Uradni list z dne 24. avgusta 1928, št. 289/81), da je izdala v razdobju nadaljnjih treh mesecev in sicer od 20. novembra 1930 do 19. februarja 1931 naslednje nove legitimacije:*

- 81 Gradišnik Majda, Maribor — Skof M., razpečevanje novosti, Maribor.
- 82 Simerl Josipina, Šoštanj — Herceg-Bosna, zavarovalnica, Ljubljana.
- 83 Sladek Gustav, Osijek — Vitek Josip, trgovina s kandi in debelo, Ljubljana.
- 84 Stiškovski Mihael, Ljubljana — Lindič Josip, trgovska agentura, Ljubljana.
- 85 Novak Ivan, Maribor — Ornik L., trgovina z gumenimi dežnimi plašči, podveznicami, naramnicami, pasovi, žepnimi robcami in drugim impregniranim blagom, Maribor.
- 86 Ogrizek Mirko, Maribor — Ornik L., trgovina z gumenimi dežnimi plašči, podveznicami, naramnicami, pasovi, žepnimi robcami in drugim impregniranim blagom, Maribor.
- 87 Obersnel Milenko, Maribor — Ornik L., trgovina z gumenimi dežnimi plašči, podveznicami, naramnicami, pasovi, žepnimi robcami in drugim impregniranim blagom, Maribor.
- 88 Malavašič Ciril, Vrhnika — Kocbek Edmund, tovarna perila, Kranj.
- 89 Kosmatin Ivan, Vižmarje — Ljubljanski oblačilni bazar, družba z o. z., trgovina z manufakturami, Ljubljana.
- 90 Suknač Bogdan, Ljubljana, Hradskega vas 70 — Vzajemna zavarovalnica, Ljubljana.
- 91 Lukanc Mihael, Strohinj — Černilec Mihael, čevljarstvo, Strohinj.
- 92 Wirth Josip, Celje — Tvornice Zlatorog, preje C. Bros, tovarna mila, Maribor.
- 93 Kocić Gjoka J., Sušak — Tvornica Zlatorog, preje C. Bros, tovarna mila, Maribor.
- 94 Golubev Pavel, Ljubljana — Arnež Pavla, slaščičarna Jesenice-Fužine.
- 95 Weith Alfred, Maribor — Jarc M., komisijsko skladišče »Poldičelike«, Maribor.
- 96 Curhalek Jože, Kranj — Majdič Franc, trgovina z deželnimi pridelki itd., Kranj.
- 97 Marčić Franc, Hrastnik — Zorko A., trgovska agentura, Maribor.
- 98 Sugman Anton, Ljubljana — Baraga Lud., specialna mehan. delavnica, Ljubljana.

* Na prvem mestu je navedena številka legitimacije z imenom in bivalističnem lastnika legitimacije, na drugem mestu je navedena tvrdka, za katero potuje imenovan.

- 99 Mangjukić Muharem, Tešanj — Banka Pehani & Ko., družba z o. z., Ljubljana.
- 100 Pirman Anton, Videm-Dobrepolje — Junc Milka »Centra«, trgovina šivalnih strojev, gramofonov, koles itd., Ljubljana.
- 101 Cupović Petar D., Skopje — Milarna & svečarna d. d., Ljubljana.
- 102 Fabian Alojz, Celje — »Sana« družba z o. z., tovarna čokolade, Hoče pri Mariboru.
- 103 Borkanović Zarko, Graz — »Kokra« tekstilna d. d., Kranj, podružnica Maribor.
- 104 Zajc Anton, Ljubljana — Kobald Ferdinand, izdelava in prodaja samoveznic, Ljubljana.
- 105 Trpinac Pero, Zagreb — Tvornice Zlatorog preje C. Bros, tovarna mila, Maribor.
- 106 Vrenk Franc, Ljubljana — Krisper Ant., Coloniale, Ljubljana.
- 107 Patz Anton, Celje — Herceg-Bosna, zavarovalnica, Ljubljana.
- 108 Trampuš Franc, Gorenja vas-Reteče — Lindič Josip, trgovska agentura, Ljubljana.
- 109 Romih Ivan, Zabukovca pri Celju — Tehnični biro »Tehna« družba z o. z., Ljubljana.
- 110 Gjačić Ivan, Karlovac — Kos Franc, izdelovanje pletenin in trgovina s pletilnimi stroji, Ljubljana.
- 111 Vivilić Petar, Skopje — »Jugo-Rhomberg« & Co., družba z o. z., tvornica čipk, Bled.
- 112 Hercigonja Martin, Ljubljana — Kocjančič in drug, družba z o. z., tekstilna industrija in razpošiljalnica, Vir-Domžale.
- 113 Malner Rudolf, Sušak — Slanovec L. »Jugospecial« družba z o. z., trgovska agentura, Ljubljana.
- 114 Likar Ivan, Ljubljana — Mokronoška tovarna usnja, preje F. Penca, družba z o. z., Mokronog.
- 115 Kunstek Štefan, Ljubljana — Mokronoška tovarna usnja preje F. Penca, družba z o. z., Mokronog.
- 116 Brinskelle Karl, Kočevje — Herceg-Bosna, zavarovalnica, Ljubljana.
- 117 Popović Milutin, Split — Tvornice Zlatorog preje C. Bros, tovarna mila, Maribor.
- 118 Male Tomo, Ljubljana — Tvornice Zlatorog preje C. Bros, tovarna mila, Maribor.
- 119 Peternel Franc, Ziri — Tiskarna »Kolektor« Albin Pogačnik, Stražišče pri Kranju.
- 120 Gutenplan Maks, Zagreb — Mally & Demberger, tovarna za čevlje, Tržič.
- 121 Zornik Joško, Ljubljana — Kocjančič in drug, družba z o. z., tekstilna industrija in razpošiljalnica, Vir-Domžale.
- 122 Rojs Franjo, Studenci — Lipošek Gustav, agentura in komisija, Maribor.
- 123 Peršolja Ivan Jožef, Maribor — Lipošek Gustav, agentura in komisija, Maribor.
- 124 Peheim Alojz, Maribor — Lipošek Gustav, agentura in komisija, Maribor.
- 125 Zupanc Franjo, Zalec — Prometna bančna družba z o. z., Maribor.

- 126 Mažir Roman, Sv. Ana v Slov. goricah — Prometna bančna družba z o. z., Maribor.
- 127 Jug Ivan, Ljubljana — Močivnik & Ogrizek, veletrgovina z manufakturami, Maribor.
- 128 Fava Karl, Ljubljana — Bouvier Clotar, tvornica sekta in vinske kleti, Gornja Radgona.
- 129 Pihler Josip, Maribor — Urbanc Feliks, veletrgovina z manufakturami, Ljubljana.
- 130 Naglič Andrej, Selo — Naglič brata, čevljarstvo, Ziri.
- 131 Goinič Dobroslov, Ziri — Naglič brata, čevljarstvo, Ziri.
- 132 Ahačić Anton, Tržič — Mally & Demberger, združene tovarne za čevlje, Tržič.
- 133 Klasič Milan, Ruškovac — »Merkator« Kavčnik & Co., bančni zavod, družba z o. z., Ljubljana.
- 134 Simončić Miloš, Ljubljana — Sok Ivan, agentura in komisija, Jesenice.
- 135 Špunt Vinko, Ljubljana — Zajc Ivan, ročna delavnica za čevlje, Ziri.
- 136 Dželić Asim, Banja Luka — Razpošiljalnica »Minerva« Rojina & Kosem, Ljubljana.
- 137 Soba Franc, Loke — Zorko A., trgovska agentura in komisijska trgovina, Maribor.
- 138 Niković Anton, Perast — »Radiol« družba z o. z., kemični in kozmetični izdelki, Ljubljana.
- 139 Mulec Gustav, Ljubljana — »Tribuna« F. Batjel, tovarna dvokoles in otroških vozilov, Maribor.
- 140 Demšar Anton, Selca — Lindič Josip, trgovska agentura, Ljubljana.
- 141 Prijatelj Franc, Crmošnjice — Habbe Otmar, agentura in komisija, Glavno zastopstvo Oblačilnice »Ilirija« v Ljubljani, Novo mesto.
- 142 Kos Josip, Sisak — Slanovec L. »Jugospecial« družba z o. z., Ljubljana, trgovska agentura.
- 143 Jeran Franc Ks., Zlata vas — Zorko A., trgovska agentura in komisijska trgovina, Maribor.
- 144 Abranšek Albin, Ljubljana — Pogačnik Jos., fotograf, Ljubljana.
- 145 Isopp Josip, Vič pri Ljubljani — Pogačnik Jos., fotograf, Ljubljana.
- 146 Koluder Ibrahim, Predhum — Ornik L., specialna trgovina z gumenimi dežnimi plašči, podveznicami, naramnicami, pasovi, žepnimi robcami in drugim impregniranim blagom, Maribor.
- 147 Roesner Georg, Maribor — Jugosl. P. Beiersdorf & Co., družba z o. z., kemična tovarna, Maribor.
- 148 Sherbes Maks, Maribor — Tvornice Zlatorog preje C. Bros, tovarna mila, Maribor.
- 149 Buljugić Asim, Prijedor-Vareš — Štirn Josip, ključavničarstvo, Kranj.
- 150 Stolzer Gustav, Kranj — »Jugočeška« jugosl.-češka tekstilna industrija d. d., Kranj.
- 151 Germovšek Ivan, Zagreb — »Merkator« Kavčnik & Co., družba z o. z., bančni zavod, Ljubljana.
- 152 Gašperič Velimir, Ljubljana — Oblačilnica »Ilirija«, trgovina za manufakturami, Ljubljana.

(Konec.)

VELETRGOVINA
kolonijalne in
špecerijske
robe

Jvan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

KLIŠEJE

vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
klišarna
ST. DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

Vinocet

Tovarna vinskega kisa
d. z. o. z.

Ljubljana

nudi
najfinejši in najokusnejši
namizni kis

iz pristnega vina
Zahtevajte ponudbo!
Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji

Pisarna: Ljubljana, Dunajska c. 1 a II. nadstr.
Telefon štev. 23-89

Trgovci! Naročajte blago pri tvrdkah, katere oglašajo v „Trgovskem listu“.